

μο μου είναι παρασπάγγελμα, είμαι γεωργός» λέγει λακωνικά σ' ένα βιογραφικό λεξικό. Καί... μόλα ταῦτα δὲν κάνει τίποτα ἄλλο παρὰ νὰ γράφει. Τὴν εὐθύνη γιὰ τὸ ὑποστατικό του ἔχει ὁ διαχειριστής του καὶ μόνο τὶς Κνωμικὲς ἔχει τὴ συνήθεια νὰ μετράει ὁ ποιητὴς τὶς ἀγγελίδες καὶ τὰ κοκόνια του.

Ὁ Knut Hamsun ἔχει στὴ Νορβηγία τρεῖς ἀδερφοὺς. Ὁ ἕνας εἶναι τσαγκάρης καὶ μικροχωρικός. Ἔχει μιὰν ἀγελάδα καὶ μερικὲς κατσίκες. Ὁ ἄλλος εἶναι πρόων φύλακας τὰς πετρελαίων. Ὁ τρίτος ἀδερφός εἶναι ἐλεγκτὴς φάτων. Εἶναι ἐπίσης παράξενος. Καὶ γράφει ἐπίσης. Πρὸς τὸ παρὸν κρύβει ὅλα φιλόλογα καὶ φανατικά. Πρὶν ἀπὸ μερικὰ χρόνια ἕνα ποιήμα του δημοσίεψε ἕνα φύλλο Σουηδικό! Ἐπιστολὲς κατέκλυσαν τὸ φτωχὸ ἀνίδεο amateur ποιητὴ. Ἀύσσαξε ἀκριβῶς ὅπως ὁ περιώνυμος ἀδερφός του. Ἀπὸ τότε ἔχει διπλοκλειδώσει σὲ σιδερένια κάσα τὴν πνευματικὴ του παραγωγή! Μπούμ!

Αὐτὸς εἶναι ὁ ἀδερφός ποὺ εἶχε μιὰ δίκη μὲ τὸν Knut Hamsun. Ὁ ποιητὴς ἠθέλει νὰ φέρει μόνον αὐτὸς τὸ ὄνομα Hamsun. Ἔχασε. Τὰ δέξορα ἄλλαξαν θεληματικὰ τὸνομα. Ὁ Knut H. τοὺς πλήρωσε μερικὲς χιλιάδες κορώνες. Ὁ περιώνυμος ποιητὴς εἶναι μιὰ τέλεια ἐριστικὴ φύση. Φόρτωσε μὲ ὑποθέσεις, κυρίως τὰ τελευταῖα χρόνια, πολλοὺς νομικούς. Χωρὶς ἐπιτυχία, φυσικά, γιατί οἱ μηνύσεις του ἔχουν φιλοσοφικό-ἀντινομικὸ χαραχτήρα.

Μερικὲς ἀπαντήσεις τοῦ Χάμσον πίνω σὲ περιέργως ἐρωτήσεις:

- Ποιὸ εἶναι τ' ἀγαπημένο σας γνωμικό;
- Τοῦ Ἀγνουστίνου τὸ Festino lehnte μποροῦσε νὰ μὲ βοηθήσῃ.
- Ποιὰ εἶναι ἡ ἀγαπημένη σας ἀσχολία;
- Νὰ ρήχνω χαρτιά σὶν δὲν ἔχω δουλειά.
- Ποιὸ βιβλίον ἀγαπᾶτε περισσότερο ἢ στερ' ἀπὸ τὰ δικά σας;
- Κανένα. Ἐχτιμῶ μόνο μιὰ ἱστορία δραπέτου ἀπὸ τὴ Σιβηρία τοῦ Klatschko.
- Ποιὸ ὄνομα σᾶς ἀρέσει πλιότερο;
- Ἀνθρώπων ὄνομα; Λέων εἶναι ὄραϊο, Ἀλεξάντρα εἶναι ἐπίσης ὄραϊο.
- Ποιὰ ἱστορικὴ προσωπικότητα προτιμᾶτε;
- Δὲν ξαίρω πολλές. Μὰ καὶ ἀπ' αὐτὲς τὶς λίγες, καμμιά δὲν μπορῶ νὰ ξεδιαλέξω. Ἐκεῖνες ποὺ συναίνουμαι περισσότερο εἶναι μερικῶν πολιτικῶν στὸν παγκόσμιον πόλεμον.
- Ποιὰ ἀντρικὴ ιδιότητα προτιμᾶτε;
- Τὴν τάση πρὸς τὸ σωστὸ καὶ δίκιο.
- Καὶ γυναικεῖα;
- Ἐπίσης.
- Τί τρώτε καὶ πίνετε μὲ προτίμηση;
- Δὲν εἶμαι οὔτε φαγάς, οὔτε καλοφαγάς.
- Τρώω καὶ πίνω ὅ,τι μου προσφέρεται.
- Τί εἶναι θάνατος;
- Αὐτὸ ἦθελα, ἂν δὲν ὄφειλα, νὰ τὸ ξεφύγω.

ΣΙΤΣΑ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ

ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ ΕΛΕΓΧΟΣ*

(1) κ. Χατζηδάκης σὶς Ἀκαδ. ἀν. τ. α' 1, σ. 205 λέει: «Ὁμοίως λέγεται παρ' ἡμῶν ἄεργος, ἐπειδὴ τὸ ἄργος δὲν γίνεταί ἡμῶν [πάλλε ἡμῶν;] ἐκφράζον ἀρκοῦντως τὴν ἐννοίαν τῆς ἀπραξίας, ἴτοι ἐπαυελήφθη [τὸ ὑπογράμμισμα τῆς λέξης ἔγινε ἀπὸ μένα] τὸ στερητικὸν α».

Βλέπετε σεις, ἀγαπητοὶ μου ἀναγνώστες, στὸ ἄεργος καμῶν ἐπανάληψη τοῦ στερ. α παραπανιστῆ ἀπὸ τὸ ἄργος; Ἄνδ' ἀρματα ἄλλα ἔχει τὸ ἄεργος, ποὺ τὸ ξεχωρίζουν ἀπὸ τὸ ἄργος ὀλότελα, καὶ φτὰ τὰ βλέπει κάθε θνητός, ποὺ ξαίνει ὀποσδήποτε ἑλληνικά: πρῶτα τὸ ἔργον εἶναι ἀλάερον (δηλ. μὲ τὸ ἀρχικό του σ) στὸ σύνθετό του ἐπίθετο ἄεργος, καὶ δέφτερο ὁ τόνος εἶναι ἀπάνου στὸ στερητικὸ α (δηλ. στὴν προπαραλήγουσα) καὶ τὸ στερητικὸ α εἶναι ἕνα μονάχο καὶ δὲν «ἐπανελήφθη» καθόλου. Ἐγὼ ἕνα πρᾶμα μόνο βλέπω ὅλα τοῦτα, πὼς τὸ ἄεργος δὲν ἔγινε καθόλου ἀπ' τὸ ἄργος ποὺ εἶναι ὁ συννηρημένος τύπος τοῦ ἄεργος («Ὀμ. I, 320 τ. 27) καὶ ποὺ ἀργότερα τὸ εἶπανε καὶ ἄεργής (Νικανδρ. ἀποσπ. 4) κατὰ τὰ: σ τ ρ η ν ὄ σ καὶ σ τ ρ η ν ἴ σ, ἀ β λ η χ ρ ὄ σ καὶ ἀ β λ η χ ρ ἴ σ, τ ρ α ν ὄ σ καὶ τ ρ α ν ἴ σ, α ἰ α ν ὄ σ καὶ α ἰ α ν ἴ σ, α ἰ θ ὄ σ καὶ α ἰ θ ἴ σ, ἀ λ ε ὄ σ καὶ ἀ λ ε ἴ σ, δ α ψ ι λ ὄ σ καὶ δ α ψ ι λ ἴ σ κτλ (Γ.Γ.Ε. α' 48).

Τὸ ἄεργος λοιπὸν εἶναι ὀλότελα νέος σχηματισμὸς ἀνεξάρτητος ἀπ' τὸ ἄργος, ἔγινε ὁμοῦ ἀπ' τὸ μεταγενέστερο ἄεργής, ὅπως δηλ. εἶπαμε: ἄ β α θ ὄ σ ἀπ' τὸ ἄ β α θ ἴ σ, ἄ φ α ν ὄ σ ἀπ' τὸ ἄ φ α ν ἴ σ κτλ. (βλέπε τα ὅλα Γ.Γ.Ε. α', 47), ἔτσι εἶπαμε καὶ ἄεργος ἀπ' τὸ ἄεργής. Πιὸ λαϊκὰ ἀφτόνε τὸν τύπον τότε λένε ἄνεργος γιὰ νὰ μὴν ὑπάρχει ἡ χασμωδία τοῦ ἄε(συγκρ. τάχ. ἄ ο δ μ ο σ καὶ ἄ ν ο δ μ ο σ κτλ. καὶ τὰ νεοτ. ἄ α ι μ ο σ καὶ ἄ ν α ι μ ο σ καὶ κατόπι ἄ ν α ἰ μ α τ ο σ, γιὰ νὰ μὴ συμφωνήσῃ φιλολογικὰ μὲ τὸ ἄνεμο σ=ἄερακ κτλ.). Ἀφτὰ θαρῶ πὼς εἶναι ἐπιστῆμη καὶ νὰ λὲς πὼς τὸ ἄεργος γίνεταί ἀπὸ τὸ ἄργος κατὰ ἐπαυελήφθη (!) τοῦ στερητικοῦ α. καὶ ποῦντη;

Κεπεῖδὴ ὁ κ. Χατζηδάκης μᾶς κοπανίζει κάθε λόγο τὴ φιλολογία του, τοῦ ἐπενθιμίζου με πὼς τὸ αἰτιολογικὸ ἐπειδὴ αἰτιολογεῖ πάντοτε—στὴν καθαρέβουσα τούλάχιστο—τὰ ἀκόλουθα καὶ ὅχι τὰ προηγούμενα, τάκοῦς;—τάκοῦς: νὰ λὲς. Ἐδῶ λοιπὸν χωρὶς ἄλλο χρειάζοταν ἕνα διότι, γιατί αἰτιολογεῖ τὰ πρωτύτερα; μὰ ὁ κ. Χατζηδάκης δὲν ἔχει καιρὸ νὰ προσέχει τὰ δικὰ του, ἔχει τὸ νοῦ του ὄλο στὰ δικὰ μας.

Μ. ΦΙΛΗΝΤΑΣ

* Συνέχεια ἀπὸ τὰ τεύχη 5 καὶ 7, σελ. 58-59 καὶ 74-75.